

JAN DE BAKKER

**martelaar?
lefgozer?
populist?**

**500 jaar geleden veroordeeld
en op de brandstapel gedood,
omdat hij anders dacht over
geloof. Hij was pas 26 jaar!**

De wereld van Jan de Bakker

- lezingen - rondleidingen - bezichtigingen -
- theater - gedichten - expositie -

WOERDEN 2025

Mening tegen Macht

Lezing door Debora d'Hont-Dieleman

Jan de Bakker verkondigde zijn mening in een tijd waarin de wereldlijke en kerkelijke macht nog onlosmakelijk met elkaar verbonden waren. Vrijheid van meningsuiting en geloofsvrijheid waren nog niet aan de orde in het Heilige Roomse Rijk van keizer Karel V. In 1572 waren de rollen omgedraaid en kon Willem van Oranje, die geloofsvrijheid had toegezegd, niet voorkomen dat er 19 katholieke religieuzen uit Gorinchem werden vermoord tijdens de opstand tegen Philips II. In het huidige Nederland is vrijheid van meningsuiting en geloofsvrijheid een groot goed, maar hebben we echt geleerd van de geschiedenis?

**woensdag 11 juni 2025
20.00 uur
Kapel Weddesteyn
Utrechtsestraatweg 50
Woerden**

Debora d'Hont-Dieleman is publieksarcheoloog en werkt als rondleider in musea. Daarnaast is ze bestuurslid van de Stichts-Hollandse Historische Vereniging.

Denken met Lef

Jan de Bakker durft praktijken die al eeuwenlang onwrikbaar worden voorgeschreven, met een andere blik te bekijken. Daarin stond hij niet alleen. Vanaf het midden van de 15^e eeuw zien we op tal van plaatsen en in tal van terreinen mensen op staan die vragen stellen. Is het wel zo? Kan het ook anders zijn?

In deze lezing maakt u kennis met enkele denkers met lef, die in die jaren ingingen tegen opgelegde denkwijzen. Zoals Nicolaus Copernicus, Desiderus Erasmus, Leonardo da Vinci en Niccolò Machiavelli. Waaróm denken deze mensen anders? En waarom stuit het op verzet? En... is dat verzet na vijfhonderd jaar verdwenen?

Lezing door Niek de Kort

**woensdag 10 september 2025
20.00 uur
Petruskerk
Kerkplein 5
Woerden**

Niek de Kort is sterrenkundige en voorzitter van de Stichts-Hollandse Historische Vereniging. Hij doet historisch onderzoek en geeft regelmatig cursussen en lezingen.

Bijbel boven Bolwerk

Jan de Bakker is, na zijn dood op de brandstapel in 1525, de (kerk)geschiedenis ingegaan als de eerste martelaar van de Noordelijke Nederlanden. Helaas zijn van hem geen geschriften overgeleverd, maar zijn medegevangene Willem de Volder schreef een uitgebreid verslag van de verhoren. Daarin wordt duidelijk dat Jan de bijbel centraal stelt, dat hij dus mag trouwen en dat iedereen priester is. Voor de kerk van Rome was dat alles onaantvaardbaar. Die reformatie was en is inspirerend voor vele burgers en hele naties. Jan de Bakker heeft daaraan bijgedragen.

Lezing door Wim van Beek

**woensdag 12 november 2025
20.00 uur
Lutherse kerk
Jan de Bakkerstraat 11
Woerden**

Wim van Beek was vele jaren predikant van de Lutherse gemeente Woerden. Hij schreef o.a. een boek over de doopvisie van Maarten Luther.

Jan de Bakker wandeling

Door Stichting Gilde Woerden

Waar het leven van Jan de Bakker zich afspeelde wordt duidelijk in een door Stichting Gilde Woerden georganiseerde rondleiding in de historische binnenstad van Woerden. Op verschillende plaatsen wordt stil gestaan bij zijn leven en krijgen de deelnemers informatie over interessante en bijzondere gebeurtenissen. Uiteraard wordt de 'Jan de Bakkerstraat' bezocht en komt ook de herkomst van de naam 'de bakker' aan de orde. De wandeling duurt circa één uur, en is te boeken bij VVV: info@vvvwoerden.nl en bij Gilde Woerden: info@gildewoerden.nl

De wandeling duurt circa één uur

**Boeken:
VVV
info@vvvwoerden.nl**

**Gilde Woerden
info@gildewoerden.nl**

Rondleiding in de historische binnenstad.

Petruskerk

Bezichtiging

500 jaar geleden was de Petruskerk een rooms-katholieke kerk. In deze kerk was de vader van Jan de Bakker koster. In de kerk is een gebrandschilderd raam uit 1926 ter nagedachtenis aan Jan de Bakker. Dit jaar is er extra aandacht voor Jan de Bakker in de omloop van het koor van de kerk.

**open
op woensdagen
10.00 - 12.00
op zaterdag
11.00 - 16.00
Kerkplein Woerden**

Lutherse kerk

Bezichtiging

Ooit schuilkerk van de oudste lutherse gemeente van Nederland. Jan de Bakker heeft in zijn leven ook kennis genomen van de gedachten van Luther. In deze kerk wordt dit jaar ook stil gestaan bij het leven van Jan de Bakker.

**Lutherse kerk
Jan de Bakkerstraat 11
Woerden**

Woerdense Woorden

Gedichtenvoordracht

Op zondag 20 juli worden in de Koffiesaeck gedichten voorgedragen door dichters uit Woerden en omgeving, die geïnspireerd zijn door de wereld van Jan de Bakker.

**zondag 20 juli
13.00 - 15.00 uur
Nieuwstraat 25
Woerden**

Schilderijen

De schildersgroep 'Kleur en Geloof' geven weer een hele andere invulling aan het herdenkingsjaar. In de Lutherse kerk toont zij medio september de resultaten.

Expositie

**medio september 2025
Lutherse kerk
Jan de Bakkerstraat 11
Woerden**

De Martelaar

Theater
Historische Spelen Woerden

In oktober 2025 zal Jan de Bakker na 500 jaar terugkeren naar Woerden. Het publiek maakt kennis met Jan, de zoon van de steenbakker en koster Jan Dirkszoon. Tot de verbeelding sprekende figuren als Maarten Luther en Desiderius Erasmus komen voorbij. En natuurlijk Margaretha van Oostenrijk, de toenmalige landvoogdes die Johannes Pistorius, alias Jan de Bakker een gruwelijke doodstraf oplegt. Tenslotte is daar Jacoba, de Woerdense vrouw met wie Jan in 1524 in het geheim in het huwelijk treedt.

Kijk op de website voor meer informatie: historischespelenwoerden.nl

Den Haag

Bezoek de **Gevangenpoort** waar Jan de Bakker is verhoord en gemarteld. In de **Grote Kerk** is ter ere van Jan de Bakker in 1936 een gebrandschilderd raam onthuld.

**www.gevangenpoort.nl
Buitenhof 33**

**www.grote-kerk.nl
Rond de Grote kerk 12**

De wereld van Jan de Bakker

Jan de Bakker is geboren in Woerden en studeerde voor priester. Bijzonder is dat hij trouwde met zijn buurmeisje. 500 jaar geleden werd hij veroordeeld en in Den Haag op de brandstapel gedood, omdat hij anders dacht over geloof. Hij was pas 26 jaar!

Was hij een martelaar, een lefgozer, een populist? Weken zijn gedachten erg af? Hoe kijken we daar nu naar? Hoe gaan we nu om met mensen die anders denken? Worden er nog steeds mensen vermoord om die reden?

Hoe kijken we naar geschiedenis en wat betekent het nu?

- lezingen - rondleidingen - bezichtigingen -
- theater - gedichten - expositie -

WOERDEN 2025

Colofon

Uitgave juni 2025. Samenstelling: Beleefbaar erfgoed, Gemeente Woerden. Grafisch ontwerp: Nieck Engelhard. Illustratie: Rien van Esterik, gebaseerd op: Marteldood van Jan de Bakker, 1525
Prent gemaakt door: Reinier Vinkes en Cornelis Bogerts naar een tekening van Jacobus Buys, 1780 - 1795, Rijksmuseum, Amsterdam.

Het Verhaal
van Woerden

verhaalvanwoerden.nl